

ТОШКЕНТ ШАҲАР
МАҲАЛЛАЛАР
ИШИНИ
МУВОФИҚЛАШТИРИШ
КЕНГАШИНИНГ
ЎЗНАМАСИ.
Ҳар ойда икки марта
чиқади.
«Тошкент оқшоми»
нәшри.

Маҳалладош

Январь, 1991 йил
№ 1 (37).

ИСТАК ҚОНДИРИЛДИ

ССЖИ халқ артисти Аб-
рор Ҳидоятлов пойтахтимиз-
даги Киров (илгари Дегрез)
маҳалласида туғилиб ўсган.
Машҳур санъаткор таваллу-
дининг 90 йиллигига бағиш-
лаб ўтказилган хотира кечада
жамоа маҳаллага унинг но-
мини беришга аҳд қилгани
тўғрисида хабар бергандик.
Тошкент шаҳар ижроқўми
Атамалар комиссияси бу так-
лифни кўриб чиқиб, маъқу-
лади.

— Аброр ака ишлаган
Ҳамза номидаги ўзбек Дав-
лат академик драма театри
маҳалламизни оталиққа олди.
— деди кўмита раиси Е.
Исомиддинов. — Улар кў-
магида яқин келажакда санъ-
аткорнинг ижодига бағиш-
лаб кўргазма очмоқчимиз.

Ш. САЪДИЕВ.

Маҳаллаларда попоичлик ҳунарига
меҳр қўйган қизлар кўплаб топилади.
Уларнинг бир гуруҳи жумҳурият ўқув
ишлаб чиқариш комбинатида таълим
олишмоқда. Ишлаб чиқариш устаси М.

Холмухамедова (суратда ўртада) ёшлар-
га зардуш, дорпеч, палак кабиларга
турли хил безаклар тикнишни ўргатапти.

И. ШЕРБЕК сурати.

1-САҲИФАГА МАКТУБЛАР

АЛЛОМА НОМИ
БЕРИЛСА

ИШЧИЛАР шаҳарчаси-
даги қўшни Жомий ва «Янги
ариқ» маҳаллаларида кўп
ибратли ишлар қилинмоқда.
Кези келганда бир таклиф-
ни айтиб ўтмоқчиман. «Янги
ариқ» маҳалласининг номи
Навоий деб ўзгартирилса,
Бундан кўзланган мақсад
хазрат Алишер Навоий та-
валлудининг 550 йиллиги
шарафига у кишининг руҳи-
ни шод этишдир. Қолаверса,
қардош, қондош тожик ва ўз-
бек алломалари бир умр бир-
га бўлишган.

САИЕР, шоир.
УИИМИЗ ҚАЧОН
БУЗИЛАДИ Ю...

ҚОВЛИ-жойимиз қайно-
тамнинг номида. 1962 йил-
да умр йўлдошим вафот эт-
ган. Ноҳия халқ суди уйни
менга расмийлаштириш тўғ-
рисида қарор чиқарди. Қў-
лимда ҳужжат бўлишига қа-
рамай райижроқўм ходимла-
ри бу масалани кўп вақт-
дан бери пайсалга солиб ке-
лишяпти. Топиб олган ба-
ҳоналари битта: «Сизнинг
уйингиз ҳадемай бузилади».
Очиғи, бу сўзларга ишонмай
қўйдик. Сабаби, «Домовой»-
да 1982 йилда бузилиши кўр-
сатилган. Аммо ҳозиргача
яшаб келаямиз-ку. Ҳайрон-
ман, яна қанча кутиш мум-
кин?

С. КАРИМОВА,
С. Раҳимов ноҳиясидаги Ка-
линин маҳалласида яшовчи
юз ёшли онахон.

ҚАТИҚНИ ҚАЕРДАН
ОЛАМИЗ?

ЯҚИНДА кичкина ўғлим
шамоллаб қолди. Қатиқ из-
лаб гузарга, сут дўконига
чиқдим.

— Амаки, бизда қатиқ
бўлмайди, хонадонлардан сў-
риштириб кўринг. — деди
сотувчи қиз.

Сут дўконларида ҳаминша
шундай аҳвол. Саломатлиги-
миз учун ниҳоятда фойдали
бўлган қатиқ нега келтирил-
майди. Тўғри, твороғлар
бор, лекин сифати мутлақо
талабга жавоб бермайди. Ма-
ҳаллаларда сугири бор хо-
надонларда қатиқ ивтиб со-
тилади. Еғли, ичсангиз ро-
ҳат қиласиз. Мутасадди ўр-
тоқлар эътибор бериб, оз-
гина қунт қилсалар бу маъ-
сулот дўконларда сотилган
бўларди.

Қ. Тўлабоев,
пойтахтдаги 230-мактаб ўқи-
тувчиси.

РАМЗИЙ ДАРВОЗАЛАР
КЕРАК

ҚАДИМДА Тошкент ша-
ҳрининг 12 дарвозаси бўлган
тарихдан маълум. Ўтган
давр ичиди шаҳар 4-5 бара-
вар кенгайиб, дарвозалар
ўрни марказларда қолди.
Ҳозир пойтахтга четдан ши-
молда — Ёшиш кўприк даҳа-
си; Шимоли-Шарқда — Қиб-
рай, Дўрмон; Шарқда — Пар-
кент, Олмалиқ, Ангрен; Жа-
нуби-Шарқда — Тўйтепа, Бе-
қобод; Жануби-Ғарбда — На-
зарбек; Шимоли-Ғарбда. —
Келес, Сарноғоч томонлардан
кириб келинмоқда. Шундай
экан биз истардикки, яқин ке-
лажакда бу жойларга та-
рихни эслатувчи ва замона-
лаштирилган рамзий дарвоза
иншоотлари қурилса. Улар
диёримиз халқларининг меъ-
морчилик анъаналарини яна
бир бор жаҳонга кўз-кўз
қилган бўларди.

С. МИРЗАЕВ,
геолог-муҳандис.

СЕРФАРЗАНД пиру бадавлат Убай-
дулла отанинг табаррук ёшани нишон-
лашга йиғилган таниш-билишлар, қуда-
андалар ва фаоллар юзиди табассум.
Қовли туридан жой олган санъаткор-
ларнинг қўшиқлари дилларга ором ба-
ғишламоқда. Табриқ навбати маҳалла оқ-
соқоли Жўра отага келди.

— Убайдулла ота Ризаев маҳалламиз-
нинг фахри ва маслакдоши, — деди у,
даврадагиларга разм солиб. — Отахон-
нинг ҳалол меҳнатини ҳукуратимиз кўп
маротаба муносиб тақдирлаган. Энди
фарзанд ва невараларининг ҳам элга на-
фи тегиб келяпти. Маҳалладошимизга
чинор умрини тилайман.

Ранс кекса маслакдошининг елкасига
тўн ташлади, бошига чуст дўши кийга-
зиб, белига шойи қийиқ боғлади. Икки
нуроний қадрдонларча кўришишди. Қар-
сақ кетидан яна мусиқа янгради. Бу
маҳаллада доим тўй-тўйга уланиб кета-
ди.

Жўра ота тантанадан уйига яхши кай-
фиятда қайтди. Аммо ярим кечада бир-
дан эшикнинг гўмбирлаб урилиши унинг
халоватини бузди. Эшик ортидан аёлнинг
мунгли йиғиси, титроқ овози эшитилди:

— Отахон, яна сизни паноҳ тортиб
келдим. Ўзингиз биласиз, турмуш қур-
ганимизга ҳали ҳеч вақт бўлгани йўқ.

Умр йўлдошим «Уйингизга кетмасанг бе-
шик кучоқлаган қўлларингни жодуда
қиймалайман», деб кўзига кўринган
чинни идишларни синдириб ташлапти...

Оқсоқол икки ёшни ёнига ўтказиб кўп
насиҳат қилди. Ўтмишдан мисоллар кел-
тирди. Биринчи навбатда Икромжонни
спиртли ичимликни ичмасликка кўндир-
ди. Куёв эртадан бошлаб ишдан тўғри

Бу киши — биздан

ИФТИХОР

уйига келишга сўз берди. Еш онла тик-
ланди, яна ҳаётдан ўз ўрнини топди.

Куйбишев ноҳиясидаги «17-Иттифоқ»
маҳалласи ҳаётдан бундай воқеаларни
кўплаб келтириш мумкин. Жамоа 350
ҳўжаликка ёки ўзининг 1,5 миң фуқаро-
росига эга. Маҳалла Луначарский шох
кўчасининг ўртасига жойлашгани сабаб-
ли 2 та боғча, Кар ва соқовлар мактаби,
21-болалар уйи, «Ўзбекистон 25 йилли-
ги» номли кашпофлар дам олиш маска-

ни, Тошкент вилояти милиция бошқар-
маси, озиқ-овқат, ҳўжалик ва саноат
моллари дўконлари, жумҳурият
санаторийси бир-бирига тутшиб
кетган. Фаоллар ободончилик ишларини
амалга оширишда бош-қош бўлмоқдалар.
«Бинокор», Устабоев, Ш. Бурхонов кў-
чаларидаги ўқир-чўқир ва дўнг ерлар
текисланиб, асфальт ётқизилди.

Фирқа аъзоси Ж. Тошпўлатов бошчи-
лик қилаётган жамоа турли миллат ва-
килларида таркиб топган. Украин — К.
Ткаченко, уйғур — Х. Худойбердиев,
рус — М. Юрков, грек — Г. Кирикяс
ва бошқалар ҳамжиҳатлик билан яша-
да ибрат бўлмоқдалар. Худди бир онла
фарзандидек улар орасида бирор маро-
таба келишмовчилик ёки низо чиққан
эмас. Ёшларни ахлоқ ва одобли, жами-
ятга фойда келтирадиган қилиб тарбия-
лашни ўзларининг муқаддас бурчлари
деб биладилар.

Маҳалла аҳли режалаштирилган иш-
ларни амалга ошириш учун бор куч-
гайратларини аямайтир. Аҳил жамоага
пенсияда бўлишига қарамай ҳамон ти-
ниб-тинчимайётган, жонкуяр инсон Жўра
ака Тошпўлатов бош-қош.

Ф. АБДУРАҲИМОВ,
Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган
журналист.

Низом қандай бажарилмоқда?

ЁРДАМ ЎРНИГА СОЛИҚ

© Маҳалла кўмиталарининг Низоми Тошкент
шаҳар Кенгашининг 3-сессиясида тасдиқлан-
гандан кейин маҳалла кўмиталарига юридик шахс
ҳуқуқи берилди. Жойларда Низом жорий этила
бошлангач, муҳарририятимизга турли мазмун-
даги мактублар кела бошлади. Эътиборингизга
улардан бирини ҳавола этаймиз.

Муҳарририятга хат

Ешим 75 да, Кавалерия кўча-
сидаги 26-уйда яшайман. Уйим-
ни сотмоқчи бўлиб маҳалла кў-
митасининг раиси Мирзаевга
учрашсам пропискамни кўчи-
ришга справка ёзиб бериш
учун 250 сўм талаб қилди. Ма-
ҳалла шундай қарорга келган
эмис. Ҳайрон бўлиб қолдим.
Иморатни қураётганимизда
ҳеч ким тахта ёки ёғочдан ёр-
дам бермаган эди. Энди шун-
че пулни тўлашга мажбур экан-
манми? Суриштирсам, маҳал-
ла кўмитаси тўпланган маблағ-
дан новояхона, чойхона қур-
моқчи экан. Шунингдек, муҳ-
тож оилаларга ёрдам берили-
шини билиб олдим. Ранс шун-
дай ҳам маҳалла жамғармаси-
ни бойитиб бораётгани етмас-
микан. Чунки ким тўй қилаёт-
ганда қозон, идиш-товоқлар
олса албатта пул тўлайди.

Ҳурмат билан: П. НИКОЛАЕВА, Куйбишев ноҳияси.

МУҲАРРИРИЯТДАН: Тош-
кент шаҳридаги маҳалла кў-
миталари Низоми қабул қилин-
ган ҳужжатни кўздан кечири-
миз. Унинг «Маҳалла кўми-
таларининг молиявий асоси»
қисмининг 7/ бандида шундай
жумла бор: «Уй олди-сотдиси-
дан давлат нотариал идораси-
га тўланадиган пошлина ва ма-
ҳаллий солиқларнинг маълум
(1%) қисми, шунингдек, фуқаро-
лар ва бошқалардан шах-
сий ёрдам учун берилган ҳам-
да тегишли раҳм-шафқат жам-
ғармаларидан келиб тушадиган
маблағлар». Кўриниб турибди-
ки, Низом бўйича маҳалла
худудидаги уйларни олаётган
ёки сотаётган фуқаролар маъ-
лум миқдорда кўмита жам-
ғармасига пул ўтказишлари
шарт.

Киров ноҳиясидаги «1-Отчопар» маҳалласида янги саб-
завот дўкони очилди. «Ҳосил» деб номланган бу савдо
шоҳобчасида ўн турдан ортиқ сабзавот ва мевалар, шу-
нингдек турли хил шарбағлар харид қилинапти.

СУРАТДА: «Ҳосил» да савдо пайти.

Р. Шарипов сурати.

© Азалдан бир удумимиз бор. Пайшанба кунлари давра атрофида авлод-аждоғларимиз, юрагимизга яқин кишиларнинг хотирасини ёдга оламиз. Таҳририят ҳам шу пайшанбаларда орамизда ўзининг инсонийлиги ва одамийлиги билан азиз ном қолдирган кишилар ҳақида «Маҳалладош» саҳифаларида ҳикоя қилиб боришга қарор қилди.

ҚАЛБИ ҚУЁШ ЭДИ

ИҚБОЛХОН қизини турмушга чиқараётган эди. Тикилинч автобус шаҳарнинг сершовқин кўчаларидан ўтиб «Заҳ» маҳалласига етиб келгунча Рихси ая терлаб-пишиб кетди. Синглисиникига куёв томондан тўй келган пайтда кириб борди.

Рихси ая синглиси олиб чиққан сувдан симириди-да, хизматга киришиб кетди. Таванхонада иш айна қизиган пайт. Меҳмонларнинг олдига қўйиладиган патнисларга қанд-курс, мева ва нонлардан солаётганда эшик томондан: «холажон, патнисларга эҳтиёт бўлинг, сирни кўчмасин» деган овоз эшитилди. Рихси ая ажабланиб қараган эди киприкларини пирпиратиб турган қизни кўрди. Унинг турмаклар олган сочлари ўзига жуда ярашиб турарди.

— Хўш, эҳтиёт қилмасамчи, — Рихси ая қовоғини уюб, синовчан тикилди.

— Вой, жуда қизиқ экансиз-ку, — деди у дона-дона сўзлаб. — Бу патнисларни оймим битталаб, зўрға йиққанлар.

— Оббо қақажон-ей, — деди ая кулгисини зўрға яшириб, — қани бери келчи қизим, отинг нима?

— Машкура.

— Хўп, она қизим, айтганингдек қиламан.

Машкура чиқиб кетгач, Рихси ая хаёлга чўмиб қолди. «Қодиржонга жуда мос экан-да».

Рихси ая қизини синглисидан сўраб-суриштирган эди, Иқболхон мақтаб кетди:

— Машкура қўшнимнинг қизи. Жуда одобли, меҳнаткаш, рўзғорга ҳам куйди-пишдигина.

... Рихси ая кўчадан ўтиб кетаётган эди, магазиннинг олдига ўртоқлари билан пиво ичиб ўтирган Қодиржонга кўзи тушиб қолди. Қодиржон энди магазиннинг орқасига ўтиб яширинмоқчи бўлганда ая қақриб қолди:

— Ҳой Миржалилнинг боласи, буюққа кел.

Ноилож аянинг олдига келган Қодиржон қизариб кетган кўзларини яширишга уриниб, ерга қараб турар эди.

— Яна ичяпсанми, болам. Анов кўни ташладим, деган эдингку.

Улар биргалишиб Қодиржоннинг уйига келишди. Қодиржоннинг укалари югуриб келиб, ая билан сўрашди. Ҳовлининг чап тарафидаги чоғроққина жойга киришгач, синглиси Саодат кўрпача солиб, ўтиришга ундади.

— Утирчи, болам, — деди ая, кўрпачага чиқиб ўтирар экан Қодиржонга қараб. — Сен қизим чой қуйиб юборгин.

Саодат чиқиб кетгандан кейин ая Қодиржонга юзланди:

— Уй-жойингни ҳам ҳеч ўйламанми ўзинг. Аҳволингга қара, шу уйнинг каттаси сенсанку, ахир. Укаларингни ҳам бўйи чўзилиб, бири уйланадиган, бошқаси турмушга чиқади-ган бўлиб қолди.

Қодиржон бошини ҳам қилиб, индамай ўтирар эди.

— Қунаро ишхонангдан ичиб келаётганингни билмайди деб ўйламанми мени. Шу сабил қолгунга кетган пулга уйингга нон, гўшт кўтариб келсанку, укаларинг билан бир неча кунга овқатланишларингга етади. Тўғрими менинг гапим.

Қодиржон секин бошини кўтариб «Тўғри» деб қўйди.

— Энди гап бундай, ўғлим. Мен бир жойдан қиз топиб, ишни пишириб қўйдим. Яхши қиз, қўл-оёқли. Иккаланг учрашиб, рози бўлсаларинг бўлгани.

— Қандай қилиб... Уйнинг аҳволи бу бўлса. Ундан кейин...

— Кейин-пейини йўқ, — унинг гапини бўлди ая. — Ешинг ҳам анчага бориб қолаяпти. Қариндош-уруғларинг ёрдам беришади. Опанг бор, амманг бор, холаларинг. Кейин маҳалла-кўй ҳам қараб турмас. Тўйни ўзим ўтказиб бераман.

Қодиржоннинг вужуди илиқ туйғудан тўлқинланиб, кўзларида ёш қалқиди.

— Қўй отам, — юпатди уни ая, титраб турган елкаларига қўли билан секин уриб қўяр экан. — Уят бўлади, йигит кишисан-а.

Узининг ҳам кўнгли бузилиб, юраги эзилиб кетди. Кўз олдига болалик йиллари. Ўғай она қўлида кўрган қийинчиликлари кела бошлади. Ушанда у 8 яшар қизалоқ эди. Онаси вафот этгач, отаси қайта уйланди. Рихси ҳар кўни тонг саҳарда турар, уй юмушларини бажариб, мактабга зўрға улгурар эди. Мактабдан келгач кетмон кўтариб далага, отасининг олдига чиқиб кетарди. Ўғай онаси Робия уни жинидан ҳам ёмон кўрар, ҳеч чиқаштирмай, иш буюрар экан эди. Рихси онасининг кўзини шамғалат қилиб маҳалланинг нарига бошига — Умар аканинг олдига жўнаб қоларди. Умар ака Қодиржоннинг буваси эди. У ҳўнграб йиғлаётган Рихсига таскин бериб, пешонасини силаб, юпатар эди:

— Қўй, ҳафа бўлма, қизим. Ҳали яхши кунлар кўрасанки, булар худди тушдек бўлиб қолади.

Мана, ўша кунлар ҳам келди. Елғиз ўғли Иноғомжони ақлли чиқди. Келини Гулсара-ку жонининг ҳузурли. Тагига тўрт қават-кўрпача солиб, тўрға чиқариб ўтказди. Небаралари атрофида парвона. Ҳеч нарсадан камчилиги йўқ. Фақат ёшлигида ўлиб кетган онасини кўмсайди. Отасиз-онасиз яшаётганларни кўрганида қийинчиликлар билан ўтган кунлари ёдига тушиб, уларга раҳми келади. Маҳалласидаги Эргаш, Усмон ва Қаҳоржонларнинг тўйига бош бўлди. Қодиржонни ҳам тинчитиб олса уёғи бир гап бўларди...

Тўйнинг маслаҳат ошига Қодиржоннинг ҳамма яқинлари келишди. Жаннат онаси келинга юбориладиган тўйнинг. Рухия аммаси ва Марва холаси келин-куёв сарпоси харажатларини кўтарадиган бўлишди. Фароғат, Хурсаной холалари бошқа сарф-харажатларни бўйинларига олишди. Рихси аянинг ўзи қолган камчиликларни тўғрилайдиган бўлди.

Орадан бир неча кунлар ўтгач, Рихси аянинг кенг ҳовлиси тўйга келган меҳмонлар билан лиқ тўлди. Базм авжига чиқиб, ярим кечагача давом этди. Давранинг тўрида яшнаб ўтирган келин-куёвни кўриб, Рихси аянинг кўнгли алланечук бўлиб кетди. «Илоё, бахтли бўлинглар, болаларим, — пичирлади у кўзига ёш олиб. — Миржалил билан Адол ҳаёт бўлишганда буларни кўриб бошлари осмонга етмасмиди. «Едиға Умар аканинг сўзлари тушди: «Ҳали шундай яхши кунлар келадики...»

Рихси ая Ортиқова оламдан ўтдилар. Тошкент ноҳиясидаги «Гултепа» маҳалласида фарзандлари, неваралари қатори у кишининг мўътабар номини эслайдиган Қодиржон, Эргаш, Усмон, Қаҳоржон акаларнинг оила аъзолари бор. Ҳар бир инсонга аче шундай хотирот насиб этсин экан...

С. ШОДИЕВ.

Қиш даврида яшаётган хонадоннинг иссиқ бўлмас экан, оилангга тинчлик йўқолади. Буни эътиборга олган «Узгаз-сантехмонтаж» трестига қарашли монтажчилар жамоаси газлаштириш ишларини тезкорлик билан олиб боришапти.

СУРАТДА: электр пайвандчи Х. Клеблеев пойтахтдаги «Оқтепа» маҳалласида.

Кўпнинг кенгашига

ШОГИРДИНГИЗ БОРМИ, УСТА АКА?

ЯШАМОҚЛИКНИНГ ҳеч ерда ёзилмаган бир қонунини қузатганмисиз. Мен ўзимча шундай хулосага келдим. Инсон шахси маънавий жиҳатдан қанчалик бой бўлса у ўз фарзандларига нисбатан шунчалик жиддий ва масъулиятлидир. Бунинг учун бирор жойда олий таълим олиш шарт эмас. Фарзанд тарбиясида энг кераги — ота-онада маънавий баркамолликнинг мужассам бўлишидир.

Бола кичик ёшдан бошлаб онасига, отасига қаттиқ талпинади. Бундай ҳол у ҳали ҳеч бир иш қила олмайдиган вақтда, дастлабки ҳаётий кўникмаларни эгаллаб бошлаган бир пайтда содир бўлади. Кейин унда тенгдошларига, ўзидан катта ва кичик ёшдаги болаларга қизиқиш пайдо бўлади. Кўпроқ катталарни, улар ҳаракатларини кузатиб тақлид қилишга ҳаракат қилади. Масалан, ҳунарманд оилда жуда кўп фарзандлар ота касбини давом эттираётганини кўриб кишининг дили равшанлашади. Мен кўллаб дурадгорларнинг боласини билман. Уларнинг аксарияти қўлига теша олиб ёғоч йўнишга, гўёки отасига ўхшаб иш қилишга тиришиб-тирмашади.

Яқин-яқинларгача маҳалламиз хонадонларида уста ишласа оилдаги болага шогирд сифатида ўз ҳунарини холисона ўргатиб кетиш одати бор эди. Мактабдан бўш вақтларда ва ёзи таътил даврида уларни икки-уч ёшлар билан кўриш табиий ҳол ҳисобланарди. Маҳалламизда мен билган машҳур усталарнинг фаолияти ана шундай бошланган. Эндиликда улар олий маълумотли, жамият учун жуда керакли инсон ҳам бўлдилар. Лекин ачинарлиси, ҳозир ана шу азалий одатимиз негадир йўқолиб бормоқда.

Мана, жумҳуриятимизда уй-жой қуриш, ер участкалари бериш авжига чиқиб кетди. Бу-

ларнинг ҳаммаси улкан бунёдкорликни талаб этади. Озмунча усталаримиз бу жойларда ишламайди, дейсизми? Агар улар ҳар мавсумда шогирд тайёрлашга жиддий киришсалар, қанчадан-қанча болалар ҳунарни бўлиб қолишарди.

Жисмоний меҳнатда гап кўп. Ҳаққимиз Усмон отанинг, Йўлдош отанинг давлат раҳбари бўлатуриб ишдан сўнг ва дам олиш чоғларида кетмон чопганлари, боғ яратганлари ва шу билан руҳий дам олганликларини яхши эслайдилар. Америка Қўшма Штатлари солиқ Президенти Картер иқтидорли дурадгор эканлигини кўпчилик билмас керак. Улуғ кишиларимизнинг ҳеч бўлмаганда биттадан сеvimли ҳунари бўлганлиги манбалардан яхши маълум. Шундай экан, агар зурриятимиз жамиятга ёт иллатлардан фориғ бўлишсин, десак уларнинг вақтларини иложи борица фойдали ишлар, яратувчилик билан банд қилиб қўйилик.

Шарқ мутақаббил адабиётининг буюк намоёниси Шайх Саъдийнинг «Гулистон» китобида шундай ҳикоят бор: «Бир донишманд фарзандларига шундай панду-насихат қиларди: «Азиз ўғлонларим, ҳунар ўрганинглар. Зероки молу дунёга эътимом йўқ ва олтин-кумуш сафарда хатарлидир. Қароқчи ўғирлаб кетади ёки эгаси еб-ичиб тамомлайди. Аммо ҳунар қайнар булоқ, туганмас давлатдир. Агар ҳунарманд молдан маҳрум бўлса, қайғуси йўқдир Чунки ҳунарни ўзи давлатдир. Ҳунарманд қаерга борса қадрланади ва унинг тўридан жой олади. Ҳунарсиз одам эса ҳамшиша машаққат чекади, тиланчилик қилади».

Мана бу ҳикоятнинг маъзини бир қақинг, азизлар.

Б. КАРИМОВ,
ўқитувчи.

«Оқшом» суҳбатлари

ЎЗАРО НИКОҲ ҲАҚИДА

БИР танишимнинг ўғли ота-онаси ихтиёри билан амакисининг қизига уйланди. Аммо орадан кўп йил ўтса ҳам фарзанд кўрмади. Охири ажрашишга мажбур бўлди. Бошқа аёл билан турмуши бахтли бўлиб кетди.

Тоғасининг қизига уйланган Орифбой тотли умр кечираётган эди. Орадан 5-6 ой ўтгач Нуринисо кўзи хиралашаётганидан нолий бошлади...

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Ирсий касалликларнинг келиб чиқиш сабаблари мутахассисларга яхши маълум. Шундай экан, унинг олдини олиш учун ҳаммамиз қайғуришимиз керак.

Биринчи галдаги вазифамиз яқин қариндош-уруғларнинг ўзaro қиз олиб, қиз беришларига чек қўйишдир.

Қариндошлар ўртасидаги никоҳдан туғиладиган болалар бошқаларга нисбатан анча нимжон ва замф бўлиб ўсишар экан. Шу бондан бўлса керак ССЖИ Олий Кенгаши Раёсати томонидан 1968 йил, 27 июнда қабул қилинган «Совет Иттифоқи ва Иттифоқдош жумҳуриятларда никоҳ ҳамда оила қонунчилиги асослари» қонунинда бир авлод фарзандлар, яқин қондош-қариндошлар [холавачча, тоғавачча, ака-ука ва бошқалар] ўзарo никоҳ-

га кирмасликлари лозимлиги таъкидланади.

Хўжалар фуқарога қиз бермай, фақат ўзарo куда-андачилик қилиб, ўзлари билмаган ҳолда, фарзандларининг ҳар хил ирсий касалликлар билан дунёга келишига зомин бўлган замонлар аллақачон ўтиб кетди.

Фарзанд — ҳаёт меваси, нурийдийдамиз, келажакимиз. Унинг соғлом бўлиб туғилиши ҳамда бақувват, руҳан тетик ва ақлан тийрак ўсишига гам-хўрлик қилиш ота-она, қолаверса ҳаммамизнинг муқаддас бурчимиздир.

Саъдулла ҒИЕСОВ,
80 ёшли меҳнат фахрийси,
шахсий пенсионер.

Миллий таомларимиз

Орамизда шундай хунар эгалари борки, тўй ёки бошқа маросим ўтказмоқчи бўлса аввало уларнинг вақтини биламиз. Зеҳли муштарийларимиз гап ошпазлар ҳақида бораётганини сезиб олишди, албатта. Пойтахтдаги «Яккасарой» маҳалласида яшовчи Анвар ака Исроилов ҳам кўп йиллардан бери гулдек хунарини эъзозлаб келаяпти. У киши билан суҳбатимиз паловни мазали қилиб тайёрлаш сирлари ҳақида борди.

— Миллий таомларимизнинг энг аълоси палов деб биламан, — деди Анвар ака. — Унинг турлари жуда кўп. Айниқса Тошкент, Самарқанд, Бухоро ва Хоразмники бошқача бўлади. Ҳатто рус, украин ва бошқа қардошларимиз «ўзбек палови» деб эъзозлашади. Бу таом хилма-хил масаллиқлар солинигани учун тўйимлилиги билан ажралиб туради. Миллий одатимизга кўра тўй ошидан кўни-қўшниларга қосаларда чиқарилади. Палов улуг таом бўлгани туфайли шундай қиламиз.

— Айтишларича, тўй ва маъракаларда паловни маромига етказиб пишираётган экансиз. Маҳоратингиз сирлари ҳақида гапириб беришингизни истардим.

— Кўпчиликка таом тайёрлаш ҳазиламан иш эмас. Тўйларда аввало ана шу масъулиятни ҳис қилиб туриш зарур. Мен пахта ёгини жуда пухта доғлайман. Унинг «заҳри» борлиги бар-

чага аён. Ёғни доғлаётганда ёндириб юбормаслик учун соли узун чўмич ёки кашпир билан шопириб тураман. Шундан сўнг масаллиқлар солинади. Масалан, 10 килограмм гуруч дамлаш лозим бўлса учдан бири ёғни ташкил этади. Сабзининг оз ёки кўплиги зарар қилмайди. Қо-

ДАМЛАБ КЎЙДИМ ПАЛОВНИ...

зонга зираворлар ҳам солинади. Одатда нўхот, жигар рангли кишимиш, зира ва таомга ранг берувчи зарчивадан фойдаланаман. Уйда тайёрланадиган ошда пивё ёғда обдон қизартирилади, ранг берувчи зарчива солиш шарт эмас. Катта тўйларда эса бундай қилинмайди.

Энди гўшт ҳақида тўхта-лай. Маълумки, қўй гўшти тез пишиб, ҳил-ҳил майдаланиб кетади. Молники эса нисбатан қаттиқроқ, шу боис ундан фойдаланган маъқул. 10 килограмм гуручни дамлаш учун шунча гўшт ёки ундан камроқ (уй эгасининг ҳоҳишига қараб) ишлатиш мумкин.

Гуруч қандай бўлиши ке-

рак — асосийси шунда. Навдан қатъи назар, янгироғи тўғри келади. Агар гуруч кўп туриб қолган бўлса уваланиб кетиши ёки сув кўтаролмаслиги мумкин. Мабодо синганлари кўп бўлса, элак билан элаб, сараси ажратиб олинади. Кейин сувда бир соатга яқин явтиб қўйилади.

Сув солишнинг ҳам ўзига хос меъёри бор. Бу ошпаздан катта маҳорат талаб қилади. Дастлаб сув шақирлатиб қайнатилади, гуруч яхшилаб тўйингач, ёғоч қошиқ билан 3-4 жойга санчиб, тешикчалар ҳосил қилинади.

Ана энди паловни дамлашга ўтамиз. Қозон устига тоза дастурхон, сочиқ ёки тоғора ёпилади. Енган ўтинлар тортиб олиниб, озроқ кўмир ташлаб қўямиз. Кўмир чўғи анча вақтгача таомни совутмай туради. Палов қанчалик мазали тайёрланмасин иссиғида ейилса шунча яхши.

— Бирор маросимда тайёрлаган таомингиздан қонинмаган пайтингиз ҳам бўлганми?

— Очигини айтсам, йўқ. Чунки тонг саҳарлаб ишга киришар эканман, яхши ниятлар қиламан.

Ўзбек хонадонини, дастурхонимизни паловхонтуруасиз тасаввур этиш қийин. Шундай экан, ҳаммиса тўйлар бўлаверсин. Биз эса қўлимиздан келган хизматни аямай-миз.

Н. АБДИРИМОВА ёзиб олди.

Акс садо

Кўп нарса қўмиталарга боғлиқ

«Харажатларни камайтириш мумкин» сарлавҳали мақолада (1990 йил 13 декабрь) олима Э. Салимова бизнинг кўнглимиздаги гапларни айнан топиб ёзибдилар. Ўзбек халқининг бошқа миллатлар ҳавас қилса арзиғулик удумлари кўп. Лекин асаб торларини таранг тортирадиганлари ҳам бор. Айниқса бозор иқтисодиётига ўтиш арафасида бу муаммо ойликка кун кўрувчиларни қийнаб қўйиши турган гап.

Тўйларни ихчамлаштириш режалари текин пул топиб, обрў олмақчи бўлганларга ёқмас. Аммо биздақалар учун айти мудоао. Менинг тақлимим «чарлар»ни ҳам йўқ қилиш керак. Шунда куёв томоннинг қизиникига 40-50 килограммлаб ширинликлар юборишига ҳожат қолмайди. Бунинг ўрнига бир ҳафта ёки ўн кун ўтказиб қудалар куёв ва келинни олиб, қизнинг ота-онасиникига боришса яқиндан танишиб олишарди. Қудаларнинг бир-бирларига ва келган бошқа аёлларга патнис беришини ҳам йўқ қилиш мумкин.

Тадбирларни маҳалла қўмиталари қаттиқ назоратга олишларини йўлга қўйиш зарур.

Тошкент Марказий телеграфи ишчи-хизматчилари номидан:
Н. АЗИМОВА.

«ЭНГ АРЗОН КЎНГИЛХУШЛИК»

«Тошкент оқшоми»нинг «Маҳалладош» иловаси саҳифаларида «Маданий қадриятларимиз» рукуни пайдо бўлгани муштарийлар дидига мос келадиган янгилик деса бўлади. Бу рукунда (№24) эълон қилинган Тўлқин Расулевнинг «Энг арзон кўнгилхушлик» номли мақоласини қизиқиб мутолаа қилдим. Мақола менга манзур бўлди. Бунга сабаб 20-30 йилларда оиламизда муттасил давом этган оилавий китобхонлик, баъзан отам, амаким, онам, оиламизнинг бошқа аъзолари «Ўтган кунлар», «Меҳробдан чаён», «Фарҳод ва Ширин», «Лайли ва Мажнун» сингари адабий асарларни ярим кечагача, қиш кунларида танча атрофида галмагал ўқишгани ёдимга тушди. Шу муносабат билан оилавий китобхонликнинг ёшлар учун катта тарбиявий аҳамиятга эга бўлганини алоҳида кўрсатиб ўтмоқчиман.

Лекин оилавий китобхонликни тиклаш ҳақида ўйлар эканман, 30-йиллар билан 90-йилларни солиштиришни лозим деб топдим. Бундай таққослаш асосида қуйидаги хулосаларга келдим. Биринчидан, 30-йилларда фақат телевизоргина эмас, балки радио ҳам оммалашмаган эди. Иккинчидан, кинофильмларнинг камлиги ва овозсизлиги туфайли бир ойда бир янги фильм тақдим қилинар эди. Учинчидан, саводхонлик ҳам етарли даражада эмас эди. Тўртинчидан, бадний адабиёт китоблари жуда кам нашр қилинарди, бешинчидан, театрларда янги спектакллар кам ўйналарди. Ҳозир аҳвол жиддий ўзгарган. Шу сабабли оилавий китобхонлик телевизорга нисбатан иккинчи, ҳатто учинчи ўринга тушиб қолди.

Фикриямча, оилавий китобхонликни янги шароитларда янгича усуллар билан тиклашимиз керак. Лекин бу масалада ҳамма оилаларга бир хил тавсия-йўлланма бериб бўлмайди. Масалан, агар оила аъзолари орасида 10-20 ёшдаги 4-5 фарзанд бўлса, амакилар, ама-хололар йнғилишса, ҳар ойда 1-2 марта китоб ва рўзнома, ойнома мушоираси ўтказилиб, ҳар бир мушоирада иштирок этувчи бир ой ичида ўқиган китоблари, мақолалари мажаллалари ҳақида ҳисоб бериб, умумий ахборотдан кейин ўзаро фикрлашув бошланса кўпчиликка манзур бўлар эди. Бунинг яхши жойини шундан иборатки, бир киши ҳозир рўзнома-ойномаларда босилаётган мақолалар, ҳикоялар, шеърлар, босмадан чиқётган китобларни кўриб-ўқиб улгуриши жуда мушкул. Масалан, бизнинг оила аъзолари 11 хил рўзнома ва 10 хил ойнома олади. Тўғри, булар орасида мутахассисликка оидлари ҳам бор. Лекин кўпчилик рўзнома-ойномаларимиз умумий ҳосиятга эга. Ана шундай баҳсларда оиланинг бир аъзоси иккинчиси ўқимаган китоб ёки мақола ҳақида ахборот берса, бу ахборот кўпчиликни қизиқтиради. Қизиққан киши ўша ҳикоя, шеър, роман ва мақолаларни топиб ўқишга интилади. Менда бу фикр ақинда фан номзоди, доцент қудаларимиздан бири билан мароқли суҳбатдан кейин туғилди. Икки қуда икки-уч соат шу йўналишда мароқли суҳбат қилдик. Келин ва куёв, бошқа оила аъзолари бизнинг суҳбатимизни қизиқиб эшитдилар ва кетма-кет савол беришарди. Уларни ҳам суҳбатимизни тўлдириб, қўшимча янгиликлар билан таништирдилар.

Фурсатдан фойдаланиб, қадриятимиз ҳақида гап борганда илгари чойхоналарда ўтказиладиган навоийхонлик, бедилхонлик ҳақида ҳам ўз фикримни айтмоқчиман. Бундай тадбирни адабий-бадний кечалар ўтказиш билан алмаштириш керак. Шундай бир мисол. Маҳалламизнинг номи Хувайдо. Лекин маҳалла аҳлининг 99 фойизи Хувайдо ким эканлигини билмайди. Ҳолбуки, маҳалламизда 4-5 ёзувчи, шоир, адабиётшунос, нашриёт, радио ходимлари бор. Маҳалла ташкил этилганидан бери ўтган 30 йил ичида ҳали Хувайдога бағишланган бирор адабий кеча ўтказилмаган. Фикриямча, бу ташаббус Фафур Фулом номидagi 169-мактаб ўқитувчилари томонидан бошланиши керак эди. Улар бу ҳақда ўйлашмайди. Бундай ташаббусни «Ойнаи жаҳон» бошлаб берса бошқа маҳаллаларга ҳам ибрат бўлар эди.

Мақола охирида яна бир нарсани эслатиб қўймоқчиман. Яқинда қабул қилинган маҳалла қўмиталарининг Низомида (2-қисм, 14-моддага «ж» пункти) маҳаллада маданий ишларни жонлантиришда маҳалла қўмиталарининг вазифаси аниқ кўрсатиб берилган. Афсуски, кўпчилик маҳаллаларда бундай маданий тадбирларни ўтказиш учун уч ойлик режалар тузиб чиқилган эмас. «Маҳалладош» саҳифаларида ана шундай режаларнинг намунаси берилса, баъзи маҳаллаларга ибрат бўларди. Бу режаларда маҳалланинг маданий тарбиявий вазифалари ўз ифодасини топиши керак.

Ҳикмат СОБИРОВ,
иқтисод илмлари доктори, профессор.

ШАРҚОНА ҲАММОМЛАР

ШАРҚ таботати илмининг дурдоналаридан хабардор бўлган киши ҳаммомларга алоҳида ургу берилганининг гувоҳи бўларди. Луқмони ҳаким ҳам ҳар ҳафтада бир марта ҳаммомга тушишни маслаҳат берган.

Илгари ҳар бир даҳада 2-3 тадан шарқ услубидаги ювиниш жойлари бўлади. Масалан, «Бешёғоч»да — учта, Юнусободда — 2та, «Кўнча»да — 2та, Эски шаҳарда — 3 та. Дам олиш кунлари бориб иссиқ совуқ хоналарида маза қилиб чўмилиб олардик. Энди эса уларнинг кўпчилиги бузилиб кетди.

Айтишларича, бундан 100 йил олдин шаҳримизда 100 минг киши яшаган экан. Ушанда кўлаб ҳаммомлар хизмат кўрсатган. Ҳозирги кунга келиб аҳоли икки миллиондан ошиб кетди. Аммо шарқона ҳаммомларни кўпайтириш ҳеч кимнинг хаёлига келмапти.

А. НАБИХУЖАЕВ.

Туғилган кунингиз муборак бўлсин.
Н. Муҳаммаджонов сурат-лавҳаси.

ТУРМУШДА АСҚОТАДИ

◎ Янги супурги синиб кетмаслиги ва узоққа чидаши учун тутгичидан пастки қисмини қайноқ намақоб сувга 2-3 соат солиб қўйсангиз кифоя.

◎ Грелкадаги сув узоқ иссиқ ҳолда турсин десангиз нича туз солиб қўйиш керак.

◎ Таги қуйиб кетган това ёки кастрюлкаларга туз солиниб, сўнг сувда бир неча соат турса яна тоза бўлади.

◎ Этик қўнжи торлик қилиб, оёғингизга сиғмаса шу жойини бироз намланганда, қўнжининг ичига копток камерасини солиб, велосипед насоси билан дам беринг. Шунда уни истаганингизча кенгайтириб оласиз.

◎ Қўлингиздаги бўёқ юқини кетказиш учун ўсимлик-мойи билан ишқалаб, сўнг илқ сувда совун билан ювиб ташланг.

◎ Қалин ипни қулоғидан ўтказишга қийналсангиз янги-чакка ипни икки қават қилиб игнадан ўтказингда қалин-ин тортиб олинг.

М. ҲАКИМОВ тайёрлаган.

БУ БИНОГА кириб қолсангиз, ён томондаги деворга қаранг. Чиройли кўрғазмага кўзингиз тушади. Унда бир-биридан салобатли йигитлар милиция кийимида сизга термулиб туришибди. Ҳар бир расм остида изоҳи ҳам бор. Улар ўз халқи ва ватани осойишталиги йўлида жонларини тикиб нетганлар...

Уйчан нигоҳларга қараб ўйлаб қолсан киши. Улар ҳам тинч яшашлари, баъзиларга ўхшаб «Сен менга тегма, мен сенга тегмайман» қабилда ўзларини панага олишлари мумкин эди-ку! Ҳа, мумкин эди. Аммо бу йигитлар ўз ҳаётларининг бутун мазмунини элимиз тинч бўлиши, одамлар хавфхатарсиз яшашига деб билдилар.

Пойтахтимиздаги Ҳамза ноҳияси бошқа ноҳиялардан жойлашуви, аҳолисининг турли-туманлиги ва кўп миллатлилиги билан ажралиб туради. Унинг ҳудудида кейинги пайтда кўпқаватли уйлар қуриш жадаллик билан олиб борилмоқда. Янги турар жойлар пайдо бўлди. Биргина «Галабанинг 40 йиллиги» даҳасини кўз олдимишга келтиришнинг ўзи кифоя. Ҳа, ноҳиянинг истиқболли ролю. Лекин, муаммолар ҳам йўқ эмас.

Ҳозир энг долзарб масала аҳоли тинчлиги ва осойишталигини тўла таъминлаш, жиноятчилигининг томирини қирқиш, деб билишди ноҳиянинг барча катта-кичиги. Бу вазифанинг асосий масъуляти халқ мададига сунган 50 дан ортиқ участка милициялари зиммасига тушарди. Айниқса, 2-Дисунов микрорайонидаги турна қатор кўпқават-

Урناق олса арзийди

ПОСБОНЛАР ФАОЛИЯТИГА БАҲО

ли уйлар олдида кўплаб чора-тадбирлар утказишга тўри келмоқда. Бу аниқса участка бошлиғи, милиция майори сандумар Шарпиев ва унинг шоввоз йигитларининг уқуви, ҳушёрлиги ҳамда кўнгилли дружиначиларга кўпроқ боғлиқ. Мактаблар, турар жой бошқармалари ва кўпқаватли уйларга туташ маҳаллаларда уларни аҳоли билан қизғин суҳбат устида кўриш бизга кўп марта насиб этган.

Участка милициялари ишини баҳолашда маҳаллалардаги аҳоли орасида ортирилган обрў-этиборига қараб фикр айтган маъқулоқ. Ноҳиядаги 35 та маҳалланинг ҳар бирига бириктириб қўйилган ўз посбонлари бор. Кейинги пайтда участка милиция вакиллари олиб бораётган ишларни таҳлил қилиш мақсадида ҳисоботларини халқ орасида эшитиб баҳолаш, яъни аттестациядан ўтказишни, турмушининг ўзи тақозо этди. Бу ҳаётий ҳақиқатни илғаб олган фирқа ва кенгаш раҳбарлари оқсоқоллар билан маслаҳатлашиб, ҳар бир маҳалла ва бошқа турар жой масканларидаги участка милиция ходимлари фаолиятига баҳо беришни уқштирди. Тартиб посбон-

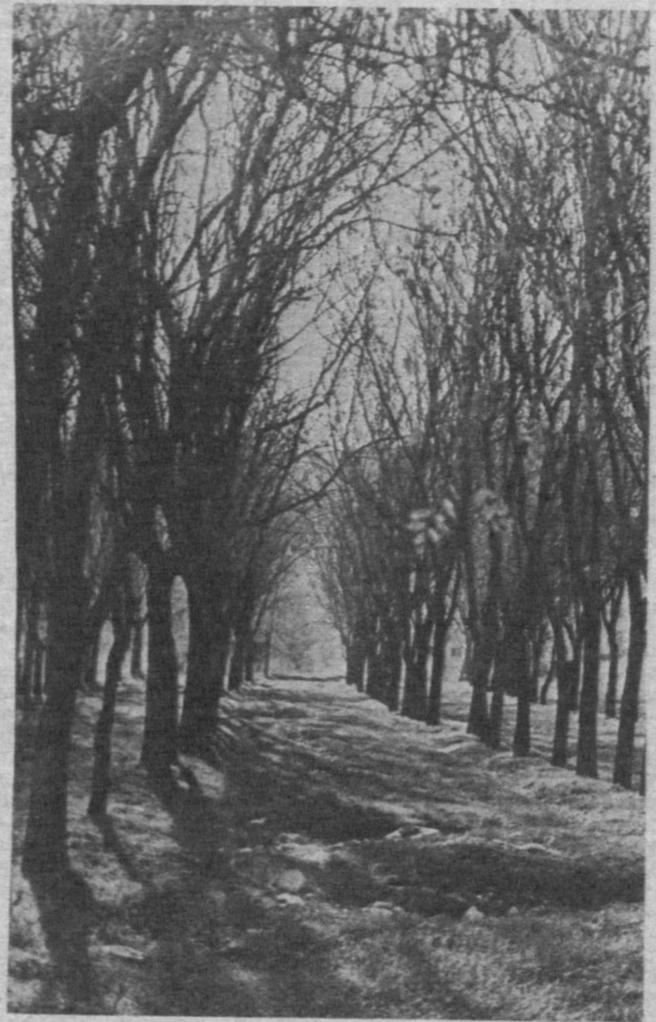
ларининг ҳисоботини эшитган жамоалар уларнинг ютуқ ва камчиликларини ошқора айтиш билан бирга, аҳоли томонидан мадад бериш, уй-жой шароитларини яхшилаш кераклигини ҳам уқтириб ўтдилар. Участка милицияларига кўнгилли дружиначиларнинг номма-ном овозга қўйилиб, сўнг бириктириб қўйилгани ҳам диққатга сазовордир.

Протоколларни кўздан кечиришимиз. Ноҳиядаги Ҳамза, Нодира, Юнусов, Зебо Шамсуддинова, Охунбобоев номидаги, шунингдек, «Тарновбоши», «Октябрь 50 йиллиги», «Комсомол», «Гулистон» маҳаллаларида аттестациядан ўтказиш жараёнида посбонлар билан роса савол-жавоблар бўлганини билиб олиш мумкин. Ошқоралик шароитида ўтган ҳисоботларда участка милицияларининг ютуқ ва камчиликлари дадил айtilди, уларга дангал, адоват нуқтаи назаридан баҳо берилди.

Аттестация бизга кўп нарса берди, — деди ноҳия ички ишлар бўлимининг бошлиғи, милиция майори Б. Орифжонов, — биринчидан, ўзимизнинг камчиликларимиз, ишдаги заиф томонларимизни билиб олдик. Шу билан бирга ходимларимиз милиция халқ билан кучли эканлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилишди. Иккинчидан, эса бу жараёнда участка милициялари ёрдамчилар — кўнгилли дружиначиларга эга бўлдилар. Эндиги вазифа бундай алоқани бўшаштирмасликда.

Аттестация давом этмоқда.

Н. ҲАСАНОВ,
Тошкент шаҳар Кенгашининг депутати.

«Маҳаллага файз қўшади дарахтлар».

Р. Альбеков сурат-лавҳаси.

Поклигимиз—соғлигимиз

БОБОЛАРИМИЗ САРИШТАЛИККА ИНТИЛИШГАН

ҚАДИМИЙ Ипак йўли ўтган Самарқанд дарвозасидаги «Обод» маҳалласига йўлим тушса фаровонликка ҳавасим келади. Қайси хонадонга кирмай, албатта ҳовлининг бир четиде ювинди ва кир ўраларга кўзим тушади. Ҳеч кимни ювинди ёки мағзава кўтариб, татби хира қилиб бошқа жойга тўкаётганини кўрганим йўқ. Нақадар саранжом-саришта одамлар экан.

Шу маҳаллада яшовчи Сокина, Моҳира, Башорат аялар билан халқимиз маданияти, урф-одатлари, орасталиклари ҳақида бир неча марта суҳбатлашганман. Ая-жонлар бир-бирларининг галларини тасдиқлаб, шундай дейишганди: «Овқатлангач, идиш-товуқларни ювуқсиз қолдириб бўлмайди. Уйдан кут-барақа қочади. Ювинди дуч келган жойга тўкилмай, фақат ўрага қуйлади. Кир ювладими, мағзавасини дарров, пешма-пеш кир ўрага ағдарин керак. Мағзавани босиб устидан хатлаб бўлмайди».

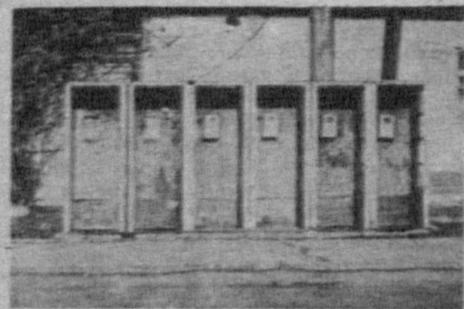
Ювинди ва кир ўралар саломатлигимизни ўйлаб яхши ниятда ўйлаб топишган. Биргина «Обод» эмас, ҳозир кўплаб маҳаллаларда ҳам шундай ўралар бор. Таги кенг, тандирсимон, унча чуқур эмас, оғзи тор, панжарали, ёпиб қўйиш учун қопқонига бора, ҳиди ҳам чиқмайди. Қуйилган ювинди, кир сувларини дарров шийиб олади. Ёвгинасида мевали дарахт, гул, райхонлар экилгандан сўнг файзли бўлишини бир тасаввур этиб кўринг. «Обод» маҳалласида Башорат ая Мирсултоновадан қизиб сўрайман:

— Ҳовлигиздаги ювинди ва кир ўралар қачон кавланган.

— Келинлик пайтимида ҳам бор эди.

Илгари ота-боболаримиз турар жойлардан нолмай доммо орасталикка интилиб яшашган. Биз ҳам уларнинг удуларини давом эттиришимиз зарур. Шундагина хонадонларимиз озода, таъбиимиз эса равшан бўлади.

М. РАМАЗОНОВ.

Суратлардаги ноҳуш манзараларни А. Икромов ноҳиясидаги Зай Санд, Каримов ва Тўрақулов кўчаларида қуриш мумкин. Бу жойларда яшаётган аҳоли кўчалар но-

текислиги, электр ва телефон тармоқларининг иши яхши бўлга қўйилмаганидан қийналишмоқда.

Х. Солиҳов суратлари.

Ҳамиджон ака, Абдувозир акага қараб: Бу дейман дўстим, шу кунларда ой сари анги-янги дўппилар кияйсиз, шунчалик пулингиз кўпайиб қолдимми ёки ҳайбаракачилар «кўйдириб» кетишяптими-а?

«ДўППИ»

ПАЙРОВИ

(АСКИЯ)

Абдувозир ака. Бўлмаган гап, мен ҳамма эркаклар каби битта дўппини эяб, йиллаб кияман. Кўролмаётганга ўхшайсиз, дўппим янгиликдан. «Ироқ»дан келганингизни бир галдаёқ ҳаммага билдирасиз кўйсиз-да, ака.

Ҳамиджон ака. Гапингизда жон бор, дўстим, инсон доимо хушчақчақ бўлиши, очилиб сочилиб юриши керак. Кулгига не етсин. Билишимча, сиз ё «Самарқанд» ё «Бухоро»дан келгансиз.

Абдувозир ака. Менга кўпам маломат қиласанманг, ака. Кўпчиликнинг ичиде сизни ҳаммага таништирайми. «Мунчоқ гул»лигим асли шу, кўринглар-деб.

Ҳамиджон ака. Яхшиси ёки сизни таништирақолай, энг

суяқли гулим шу, деб. Ё сизнинг «Чор гул» эканлигингизни билишармикан-а?

Абдувозир ака. «Чор гул» деганингиз ҳам яхши дўппилардан, кийса бўлади. Худди «Бойсун» ёки «Бахмал» дўпписидек пишиққина тикилган. Ростини айтсам дўппиларнинг номини билмас экансиз. Сиз «Чакма тўранинг ўзинсиз».

Ҳамиджон ака. Ҳай, ҳай, жуда ҳам ошириб юбормадингизми, ака. Мен дўппини яхши-ёмонини биладиган одамман, «Ироқ» санаман.

Абдувозир ака. Ҳали мени сенамга ўхшатайсизми, тўсатдан. Биласизми, ўзи қаерданлигимни асли. «Маргилон»ликман-а, кўрмаяйсизми бошимдаги «Тоғ»имни.

Ҳамиджон ака. Гапиринг-а, гапиринг. «Хуришдан тобоним. Абдувозир ака. Ешингиз ҳам аллақерга бориб қолибди-ку, ҳали ҳам мен билан сўз ўйини ўйнаганиз-ўйнаган. Ҳе ўрилдим, мақтанчоқ. «Тўр дўппи»лик кишидан-е.

Ҳамиджон ака. Ҳа, майли, сўз ўйинида сиздан хафа бўлмайман. Аммо гапни ўғил бола гапирсада менга, Бошингизда «Зар дўппи»ку яна мен билан гап талашасиз-а. Яхшиси юринг, чойхонада чойхўрлик қилайлик...

Абдулла ТОЛИПОВ.

ТОЖИВОЙ ТАЖАНГ
ШАҲАР КЕЗАДИ

«РОҲАТИЖОН» ВАГОНЛАР

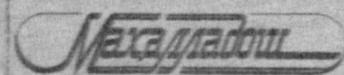
ФЕРУЗА даҳасига боргандим. Қайтишда жияним иссиққина кетасиз, деб «Тошкент — Хўжакент» электропоездига чиқариб юборди. Хурсанд бўлиб, вагонлардан бирига чиқдим, ичқарига киролмай қолдим.

Уриндиқларда санокли одамлар ўтиришибди. Икки ёш бола онасининг пинжига тикилган. Бир ўсмир қулоқчинини бостириб кийиб олган. Икки қизалоқ эса пальтосига ўралиб олишибди. Сабаби, вагоннинг ташқаридан фарқи йўқ-да. Ойналарнинг ярми синган. Елвизандан ҳовурингиз биланади.

Кейинги вагонга ўтдим. У ўғри урган уйдек бўм-бўш. Деразаларга қарасам биронта бутун ойна қолмаган. Ичкарига қараётган совуқдан одамнинг эти жунжуқади.

Бор-йўғи бир бекатга келгунча шамдек қотдим. Пастга тушгач, қуёш тафта биров ўзимга келди. Урта Осиё темир йўли бошқармаси Тошкент бўлимида мутасаддиларини «роҳатижон» вагонларда сайр этгани таклиф қилиш учун йўлга тушдим...

Тождивой акага иниси
С. АБДУЛЛАЕВ ҳамроҳ бўлди.

ГАЗЕТА ТАШКЕНТСКОГО ГОРОДСКОГО СОВЕТА
ПО КООРДИНАЦИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МАХАЛЛЯ.

МАНЗИЯГОҲИМИЗ: Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 32-уй, Телефонлар 32-53-66, 33-99-42, 32-54-15.

ЖАМОАТЧИЛИК
ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ.